

rentur, & in his essent inserta, presentibus pro sufficienter expressis habentes, dicta auctoritate Apostolica tenore presentium ex certa scientia (in his omnibus, in quibus Decretis Concilii Tridentini non adven- tur, salvis etiam Decretis a nobis in favo- rem Fratrum Reformatorem concessis) ap- probamus, & confirmamus, ac innovamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter observari, nec non Ordinibus Fratrum Minorum Regularis Observantiae, & Sanctae Clarae, ac Tertio de Poenitentia nuncupat., etiam in Congregatione sub obedi- entia Fratrum Minorum de Observantia hujusmodi degen. Superioribus, Fratribus, Monialibus, etiam Tertiariis nuncupat. So- roribus, Personis, Monasteriis, Domibus, & Ecclesiis, & Locis praedictis, etiam per modum communicationis, & extensionis hujusmodi suffragari, illisque frui, uti, & gaudere, quando, & quoties opus fuerit, posse, & debere, in iudicio, & extra, ac etiam in foro conscientiae, in omnibus, & per omnia, ac si specialiter, & expresse, eidem Fratrum Minorum, & Sanctae Clarae, & Tertio de Poenitentia Ordinibus per nos concessa fuissent, decernimus. Supplentes omnes, & singulos juris, & facti, ac solemni- tatem etiam de juris necessitate, aut alias quomodolibet requisitarum, forsitan omis- sarum, & alios quoscumque defectus, si qui for- san intervenerint in eisdem.

Executionem huius Consti- tutionis depu- tatio.

§. 4. Quocirca Venerabilibus Fratribus Mantuae, & Toy, Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiae Camerae Apostolicae gene- rali Auditori, per easdem presentes com- mittimus, & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, faciant auctoritate nostra presentes literas, & in eis contenta quaecumque, plen- num eorum effectum sortiri, illisque om- nes, quos concernunt, pacifice frui, & gau- dere. Non permittentes quemquam desu- per contra presentium tenorem sub quovis praetextu, & causa, etiam defectu intention- nis nostrae, per quoscumque quomodolibet indebite molestari, quinimmo quicquid in contrarium attentari, vel fieri contingeret, omnia semper in pristinum reponi. Con- tradictores quoslibet, & rebelles, etiam per quascumque, de quibus eis videbitur, cen- suras, & poenas Ecclesiasticas, & alia oppor- tuna juris, & facti remedia, appellatione- quacumque postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis pro- cessibus, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, au- xilio brachii secularis. Sicque per quoscum- que Iudices, & Commissarios, ac S. R. E. Cardinales, nec non sacri Palatii Apostoli- ci causarum Auditores, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere.

Clausula de- rogatoria.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac pie- mem: Bonifacii Papae VIII. etiam praedeces- soris nostri de una, & in Concilio generali de duabus dietis, dummodo ultra tres die- tas aliquis presentium vigore ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis Consti-

tutionibus, ac Provincialibus, & Capitula- ribus Statutis, & consuetudinibus, etiam, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, etiam in forma Brevis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem praedictam, etiam Motu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudi- ne similibus, ac cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, etiam privilegio- rum eorum revocativis, restrictivis, refer- vativis, exceptivis, restitutivis, declarati- vis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, effi- cacissimis, & insolitis clausulis quomodo- libet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis eor- umque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad ver- bum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, etiam quod in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut nominis sub certis modo, & forma de- rogari posset, tenores huiusmodi, ac si de- verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti fo- rent, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, Mota, scientia, & au- thoritate similibus derogamus. Aut si ali- quibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicati non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & ex- pressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, ceterisque contra- riis quibuscumque.

§. 6. Verum quia difficile foret, presen- tes literas ad singula quaeque loca, in qui- bus forte opus esset, deferri, volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu alicujus ex Secretariis cujusvis praedictorum Praelato- rum Generalium, ac Romanae Curiae Com- missarii, & suorum successorum, aut Nota- rii publici subscriptis, & sigillo officii alte- rius eorundem, aut alicujus persona in di- gnitate Ecclesiastica constituta, seu Curiae Ecclesiasticae munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Transumptio- rum fides.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die vigesima Decem- bris 1597. Pontificatus nostri anno sexto.

Dat. An. VI. 10. Dec. 1597.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Poenae contra Caesarem Estensem, eique faventes, si post lapsum terminorum, qui hic assignantur, quominus Ferrariae Ducatum ad Camerae Apostolicae possessionem deveniat, impediverint, formaque praesentes literas publicandi.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Poenam.

EX ore sedentis in Throno bis acutus gla- dius procedit, & obvia quaeque metit. Hic est gladius Salomonis, qui secat utrin- que. Nos qui Christi veri Salomonis perso- nam licet immeriti divina providentia su- finemus, ejusque vicem gerimus, qui iudic- at Orbem Terrae in aequitate, & Popu- los in iustitia, cum de Romana Ecclesia Juribus vel tuendis, vel recuperandis cor- ram Nobis agitur, rectissimam tenemur proferre sententiam, qua sublatis omnibus impedimentis, eidem Ecclesiae, quod sum- est, omnino restituatur, & contra iustitiam nemini prorsus parcat: sicut enim aliena nec invadimus, nec cupimus, ita propria Ecclesiae bona usque ad sanguinem tueri pa- rati sumus. Atque ea sane in re nullum Nobis, aut Nostris commodum, vel lu- crum quarimus: Hoc enim Christi, & ejus- dem Ecclesiae causa libenter omnibus, con- cessuri essemus: sed Romana Ecclesiae Nos debitores agnoscimus, ut eam cura nostrae commissam defendamus, & ab injustis op- pressionibus vindicemus; ne si in his dese- cerimus, haec omnia Deus in districto Judi- cio de manibus nostris requirat. Neque ve- ro precibus, aut aliquo amore, vel odio, ullo humano affectu (in quo divinam gra- tiam agnoscimus) ad haec inducimur, sed zelus Domus Dei, antea consuetudo, Sa- crorum Canonum, & Apostolicarum Con- stitutionum observantia, vis juris jurandi, & sollicitudo, quam circumferimus, om- nium Ecclesiarum, & in primis Romanae Ecclesiae, cujus privilegia in Beato Petro suscepta sunt divinitus, & in hunc usque diem derivata, Nos accendant, & silere, ac desides esse nequaquam permittunt; qui- nimo ad clamandum impellunt, ut vocis Apostolicae sonus in omnem Terram egre- diatur, ut clamor patris a filiis audiatur, ut denique ad compeditorum gemitus cuncto- rum corda fidelium excitentur. Cum enim malorum omnium radix cupiditas ita perdi- torum hominum animos occupavit, ut Ju- ris ordine contempto, ecclesiasticas ditio- nes, quas invaserint, vi, atque armis re- tinere, atque ad propriam commoditatem transferre moliantur, neque contra ipsos ullus executioni locus sit, ad Apostolica etiam potestatis officium pertinet, eos, tan- quam hominum societate indignos, ana- thematis mucrone percutere, & a Sacra- mentorum participatione, & communione

fidelium praedecere, ut qui Canonum, & Iudicii auctoritatem spernunt, divina sal- tem indignationis, atque aeterni supplicii poenas perhorrescant. Quod si gravissima Apostolici muneris administratio facile Nos per se ipsa quotidie hortatur, ut pro con- servatione ceterarum rerum Ecclesiasticarum, eam, quam tenemur, curam adhi- beamus; praecipue tamen quodam Jure ad- monemur, ut ditionum ad Romanam Ec- clesiam pertinentium, quarum custodes, & Administratores constituit Nos Deus, ac praesertim Civitatis, & Ducatus Ferrarien- a nonnullis Romanis Pontificibus Praedeces- soribus nostris Populi peculiaris, & antiquae acquisitionis Sanctae Matris Romanae Eccle- siae merito appellati, defensionem, prom- pto, ac forti animo suscipiamus, eorandem Romanorum Pontificum Praedecesso- rum nostrorum exemplo, qui totam illam ditionem ingenti sumptu, ac labore con- servarunt, & saepe ab occupatoribus, spiri- tualium, ac temporalium armorum praesi- diis viaducarunt. Testis est Deus, Nos pla- ne dolentes, & invitos eam deliberationem inuituros, pastoralis siquidem officii, & ec- clesiasticae disciplinae curis vacare maluisse- mus, quam superioribus Iudiciis incumbere, aut cum quoquam bello decertare. Verum quia nemini inferimus, sed illatam Ecclesiae dumtaxat injuriam propulsamus, sicuti ex rerum gestarum serie perspicitur; si spiritualia arma minus profecerint, tunc, ut bonorum Ecclesiasticorum invasores agnoscant, Deum non modo Montium, sed etiam Vallium Deum esse, & Nos pu- niendi vim, ac potestatem tum spiritualem, tum temporalem habere, armis etiam, ac militibus, qui in dies parantur, iuste utemur.

Post mortem Alphonfi Ducis devolutum ad Camerae Apostolicam Ferrariae Du- catum Caesarem Estensem occu- par.

§. 1. Sane cum superioribus mensibus Alphonfus Estensis ultimus Ferrariae Dux, rebus fuisset humanis exemptus, cumque eo sine liberis, & descendentibus defuncto Civitas, & Ducatus Ferrariae, illiusque com- mitatus, & districtus, ac aliae Civitates, Terra, Castra, & loca, quae dudum a Ro- manis Pontificibus Praedecessoribus nos- tris, ipsius Alphonfi Ducis Antecessoribus sub pactis, & conditionibus in investituris factis contentis, in feudum concessa fue- runt, ob lineam finitam, seu ob alias etiam causas, una cum omnibus eorum Territo- riis, Districtibus, Jurisdictionibus, fortali- tatis, membris, pertinentiis, & Juribus univertis aperta, & ad Nos, ac Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camerae Apo- stolicam reversa, seu alias legitime devolu- ta extitissent; Nobis, non sine magna ad- miratione, & animi dolore innotuit, Caesarem Estensem, quem alioqui, quam diu a recto Iustitiae tramite non deflectit, ob Esten- sis familiae nobilitatem paterne dileximus, & omnibus charitatis officiis profequuti sum- mus, a perditionis, reversionis, devolutio- nis, ac Jurium S. R. E. Sedisque, & Came- rae praedictarum nulla habita ratione, No- bisque, & eadem Sede, de praedicti Alphonfi obitu tum etiam non admonitis, Civita- tem.

tem, Ducatumque Ferrariae, & alias Civitates, Terras, Castra, & loca cum omnibus eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, fortaliis, membris, pertinentiis, & Juribus praedictis statim de facto invadere, atque occupare in nostrum, Romanamque Ecclesiam, ac Sedem, & Camerae praedictae praedictum, & contemptum, praesumpserunt.

Post seriam adhaesionem ut ab hujusmodi occupatione desisteret Clemens Arma parat.

§.2. Et licet etiam ab ipso Alphonso obitu pro Iurium dictae Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praefate defensione vim vi repellere, & injustis illius armis iusta nostra, ac dictae Romanae Ecclesiae arma opponere, ipsamque adeo Civitatem, Ducatumque Ferrariensem, ac cetera loca praedicta re ipsa vindicare merito potuissimus, benignius tamen secum agentes, formam prius, ac Juris ordine servato contra ipsum experiri, atque agere, nec non connivere aliquandiu maluimus, si forte resipuisset, & ad cor reverteretur, quod injuste detinebat, restituisset: interim tamen validum tum peditum, tum equitum exercitum in Statu nostro Ecclesiastico constari, & apparari iussimus, ne si ille postea, finito civili iudicio, nostra benignitate abuteretur, ipsi in ejusdem Civitatis, Ducatusque recuperatione ulterius impediremur, aut certe retardaremur.

§.3. Atque hoc certe consilio Nos, ad quos tantummodo hujusmodi causae cognitio, & definitio, praesertim ex Investiturae forma, & tenore spectat, ac pertinet, tunc eundem Caesarem monendum, & requirendum duximus, ut infra quindecim cum proximorum dierum spatium, quorum quinque pro primo, quinque pro secundo, & reliquos quinque pro tertio ultimo, & peremptorio termino, & monitione canonica illi assignavimus, sub excommunicationis anathematis, maledictionis, privationis dignitatum, dominiorum, feudorum, honorum, inhabilitatis, ac rebellionis, & laesae majestatis criminis, in primo capite poenis, deberet a quibuscumque factationibus, molestationibus, vexationibus, & impedimentis Nobis, ac Romanae Ecclesiae, nec non Sedi, & Camerae praedictis super Ducatu, Civitatibus, Terris, & Castris, & aliis locis praedictis, quovis praetextu, causa, & quaesito colore illatis, & inferri comminatis, re ipsa, & cum effectu cessasse, & destitisse, ipsamque Romanam Ecclesiam, ac Sedem, & Camerae Apostolicam dicto Ducatu, & aliis praedictis, illorumque pleno Jure, dominio, ac fructuum, & proventuum perceptione, liberaque, quieti, & pacifica possessione uti, frui, & gaudere permisisset, eidemque Caesari districte praecipiendo mandavimus, & inhibuimus, ne sub eisdem poenis aunderet, seu praesumeret, quovis praetextu, & quaesito colore, possessionem Ducatus, Civitatum, Terrarum, Castrorum, & aliorum praedictorum per se, vel alium occupare, aut quovis modo in iis se ingerere, intrudere, & intromittere, & quatenus illorum possessionem occupasset, seu quovis modo

in ea se ingessisset, intrusisset, seu intromississet, ut infra dictorum quindecim dierum spatium, quos etiam pro terminis, & monitione canonica, ut supra, assignavimus, omnium, & singulorum supradictorum possessionem vacuum, liberam, & expeditam Nobis, ac Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictis realiter, & cum effectu dimisisset, & ab omni occupatione, ingessione, intrusione, intromissione, & molestatione abstinuisse, & recessisse deberet: & si ipse Caesar, ut supra monitus in praemissis sentiret se gravatum, eundem etiam peremptorie citavimus, quatenus decima quinta die post executionem litterarum nostrarum desuper confectarum, si juridica esset, sive prima die juridica post eam sequenti, legitime compareret coram Nobis per se, vel ejus legitimum Procuratorem, ad videndum in hujusmodi causa ad omnes, & singulos actus, & terminos necessarios, usque ad definitivam sententiam inclusive, etiam lite non contestata, procedi, aliaque fieri super his necessaria, seu quomodolibet opportuna: certiores facientes eundem Caesarem sic monitum, & citatum, sive ipse comparuisset, sive non, Nos nihilominus ad haec, & alia, quae iustitia suaderet, ejus absentia, seu contumacia non obstante processuros fuisse.

Vel si mallet, parito prius hujusmodi mandato, in iudicio sistere.

§.4. Et ut hujusmodi nostra monitio, requisitio, inhibitio, & citatio ad dicti Caesaris notitiam, quacumque ratione fieri posset, ac alias omni meliori modo deduceretur, eundem Caesarem, seu ejus Procuratorem in Romana Curia residentem, seu forsan in libris Camerae descriptum, personaliter, vel si ipse Caesaris Procurator a Romana Curia abesset, domi ejus solita habitationis, cum dimissione cadulae, quatenus autem nullus, illius Procurator constitutus, & descriptus fuisset, tunc juxta nimirum Capitulum, & conventionum inter Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & ejusdem Alphonso Antecessores initarum formam, ac tenorem, ipsum Caesarem per officium, seu audientiam contradictarum moneri, requiri, & citari mandavimus.

Citatio itaque ad comparandum.

§.5. Et nihilominus, ne ipse Caesar aliquam praemissorum ignorantiam praetenderet, aut ullo unquam tempore, vel quovis quaesito colore, seu praetextu allegare, seu alias se excusare posset nostras, super praemissis expeditas literas in forma Brevis, tam in Alma Urbe nostra, in Lateranen., & Principis Apostolorum Basilicarum, & Cancellariae Apostolicae Valvis, ac in acie Campi Florae, per aliquem ex Curforibus nostris, quam etiam in Metropolitan. Bononien., & Cathedralis Cervien. Ecclesiarum Valvis, more solito legi, & publicari, ac ibi affigi, & per aliquod temporis spatium affixas dimitti, illisque postea inde detractis, earum exempla in eisdem locis pariter affixa relinqui similiter volumus, & mandavimus: Decernentes, ut monitio, requisitio, inhibitio, citatio, seu ipsarum litterarum publicatio, ut praefertur facta, & exe-

Litterae Apostolicae desuper expeditae sunt, & publicatae.

& exequuta eundem Caesarem perinde arderent, & obligarent, ac si illi personaliter intimata fuissent, prout in nostris sub die quarta Novembris proxime praeteriti.

Et non contentis tam de jure examinandis de finium fuit per sententiam dictam Ducatum ad Camerae Apostolicam esse devolutum, ali eo Caesare expellendi esse: in ejusque possessionem Camerae inmittendam.

§.6. Et deinde literis praedictis, illarum forma superius expressa servata, legitime intimatis, & publicatis, cum intra praefixum terminum nec ipse Caesar, nec aliquis ejus Procurator comparuisset, immo ille in sua pertinacia persisteret, licet dictarum litterarum plenam, & indubitam notitiam habuisset, quemadmodum ex procuratorio suo mandato authentico in actis causa hujusmodi postea producta manifeste apparet: Nos in causa, & causis hujusmodi ad ulteriora procedendum duximus, ac examinatis ad nostri, & Camerae praedictae Commissarii, ac Fisci nostri Procuratoris generalium instantiam, pluribus Testibus super incumbentibus, nonnullisque Juribus productis, servatimque servandis, tandem definitivam protulimus sententiam, qua diximus, pronuntiavimus, sententiavimus, decrevimus, & declaravimus, dictam Civitatem, & Ducatum Ferrariensem, illiusque Comitatum, & Districtum, aliasque Civitates, Terras, Castra, & loca praedicta, cum eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, fortaliis, membris, pertinentiis, ac Juribus quibuscumque fuisse, & esse aperta, & ad ipsam Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camerae Apostolicam reversa, & devoluta, ac Romanae Ecclesiae, Sedique, & Camerae praedictis incorporata, dictumque Caesarem ab occupatione, & detentione Civitatis, Ducatus, & aliarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum supradictorum, amovendum, ejiciendum, & expellendum, Sedemque, & Camerae praedictas, & pro eis dilectos filios Magistrum Paulum Aemilium Zachiam nostrum, & dictae Sedis Notarium de numero participantium, ac dictae Camerae Commissarium, nec non Pompejum Molellam utriusque Juris Doctorem nostri Fisci Procuratores generales, seu ab illis respective substituendos in possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariae, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum supradictorum immitte-ndos, & inducendos, seu associandos fore, & esse, prout dictum Caesarem amovimus, ejecimus, ac expulimus, & respective dictam Sedem, & Camerae, ac pro eis dictos Paulum Aemilium, & Pompejum, seu substituendos ab eis respective immittimus, inducimus, seu associavimus, inducique, immitti, seu associari mandavimus. Jactationes quoque, molestationes, oppositiones, perturbationes, vexationes, occupationes, & impedimenta quaecumque per dictum Caesarem Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camerae praedictas, in & super praemissis omnibus, & singulis, & illorum occasione quomodolibet factas, praestitas, & illatas, factaque, praestita, & illata fuisset, & esse temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, ac temerarias, illicitas, indebitas, & injustas, ac de facto praesumptas, & pra-

sumpta, illasque, & illa dicto Caesari fecisse, & facere minime licuisse, nec licere: & propterea eidem Caesari super omnibus, & singulis praemissis perpetuum silentium imponendum fore, & esse, prout imposuimus, ac mandata de immittendo, seu de associando, & alia quaecumque desuper necessaria, & opportuna decernenda, & relaxanda fore, prout decrevimus, & relaxavimus, eundemque Caesarem in omnibus, & singulis fructibus, redditibus, & proventibus per eum perceptis, & usque in diem libere traditionis, seu relaxationis dictae Civitatis, & Ducatus Ferrariae, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, & aliorum supradictorum in executione liquidandis, ac in omnibus, & singulis expensis, hac de causa pro parte S. R. E. ac Sedis, & Camerae Apostolicae factis condemnandum fore, & esse, prout condemnavimus, dictorumque fructuum liquidationem, & expensarum taxationem Nobis reservavimus, prout in sententia per Nos lata, & manu nostra subscripta, ac per dilectum filium Lutium Calderinum Camerae Apostolicae Notarium lecta, & publicata.

Data commissio Vice-Legato Bononiensi praedicta exequenda.

§.7. Et deinde dilecto filio Magistro Horatio Spinule in utraque Signatura nostra Referendario in Civitate nostra Bononien. Vicelegato dedimus in mandatis, ut statim atque per praedictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, seu ab eis substitutos, vel substituendos foret requisitus, per se, vel alium, seu alios dictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, seu ab eis substitutos, vel substituendos, pro Sancta Romana Ecclesia, Sedeque, & Camera Apostolica in realem, actualem, & coporalem possessionem Civitatis, & Ducatus Ferrariae, illiusque Comitatus, & districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum praedictorum, eorumque Jurisdictionum, fortaliorum, membrorum, pertinentiarum, & Jurium quorumcumque, juxta formam praedictae sententiae induceret, & immitteret, seu associaret, eosque sic immittos, & inductos, seu associatos, conservaret, & defenderet, eundemque Caesarem ab illorum occupatione, & detentione amoveret, ejiceret, & expelleret, ac dictam Sedem, & Camerae Apostolicam, & pro eis dictos Commissarium, & Procuratorem fiscalem, vel ab eis substitutos, vel substituendos praedictos in possessionem hujusmodi immitti, induci, seu associari, ac immittos, & inductos, seu associatos defendi, & conservari, & supradictum Caesarem amoveri, ejici, & expelli respective faceret, & mandaret, prout in aliis nostris, etiam in forma Brevis die 2. Decembris expeditis literis.

Expeditum deinde mandatum de immittendo &c.

§.8. Et successive dilectis etiam filiis Magistro Fabricio Verospio, utriusque Signaturae nostrae Referendario, & litterarum contradictarum audientiae nostrae Auditori, nec non Abbatis, Prioribus, Praepositis, Decanis, Archidiaconis, Scholasticis, Cantoribus tam Metropolitan., & Cathedralium,

1597.

lum, quam Collegiarum Canonicis, Parochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, ceterisque Presbyteris, Clericis, Notariis, & Tabellionibus publicis, & Curforibus nostris quibuscumque in hac Alma Urbe, ac per Civitates, & Dioeceses Bononien., & Cervien., ac alias ubicumque constitutis, & cuilibet eorum praecepimus, & mandavimus, quatenus statim atque forent requisiti, seu aliquis eorum foret requisitus, ex parte, & auctoritate nostra sententiam per Nos, ut praefertur, latam, & promulgatam, ac omnia, & singula in ea contenta, dicto Caesari, omnibusque aliis, & singulis sua quomodolibet interesse putantibus nostras literas per Edictum in hac Alma Urbe nostra in Lateranen., & Principis Apostolorum Basilicarum, & Cancellariae Apostolicae valvis, & in acie Campi Florae, ac etiam in Metropolitana-Bononien., & Cathedralis Cervien. Ecclesiarum valvis respective, more solito legendo, & publicando, ac ibidem affigendo, & per aliquod temporis spatium affixas dimittendo, illisque postea inde detractis, earum exempla in eisdem locis pariter affixa relinquendo, & in dicta nostra audientia literarum contradictarum, etiam more solito legendo, intimarent, & notificarent, ac ad illorum, & uniuscujusque ipsorum notitiam deducerent, & deduci facerent, & mandarent, prout Nos praedictam sententiam, & in ea descripta omnia, & singula dicto Caesari, ac omnibus, & singulis aliis praedictis intimavimus, insinuavimus, & notificavimus, ac ad eorum, & cujuslibet ipsorum notitiam deduximus, & deduci volumus, & mandavimus. Decernentes hujusmodi intimationem, insinuationem, & notificationem, ac publicationem, eundem Caesarem, & alios praedictos perinde arctare, afficere, & obligare, ac si illis, & cuilibet eorum personaliter intimatae fuissent, prout in aliis, etiam in forma Brevis die 3. ejusdem mensis Decembris expeditis literis plenius continetur.

§.9. Cum autem praedictus Caesar Mognitioni, requisitioni, citationi, & inhibitioni nostris supra dictis parere, ac Civitatem, & Ducatum Ferrariae, aliasque Civitates, Terras, Castra, Loca, Fortalitia, membra, Jurisdictiones, ceteraque supra dicta ab ipso de facto occupata, Nobis, & Romanae Ecclesiae, & Sedi, & Camerae praedictis libera restituere, & dimittere distulerit, quinimo Civitates, Terras, Castra, Loca, Fortalitia, & alia praefata militibus, atque armis diligentius instruxerit, comitatum comportaverit, Ferrariensis Ditionis fines, qua maxime Statum nostrum immediate Nobis, & Sedi, ac Camerae praedictae subiectum pertingunt, praesidiis firmaverit, atque etiam aggeribus, & vallo de novo communiverit, quod ex forma, & tenore investiturarum etiam legitimis, & veris Ducibus minime licuisset, & praeterea per productionem, & exhibitionem cujusdam scripturae in procuratorio mandato superius dicto inserta pro declinatione

Caesar vero his scriptis Ducatum retinet, nuncque contra conditiones in instrumentis investiturarum appositas, & penam excommunicationis in bulla Caesaris subit.

videlicet iudicii nostri, in hujusmodi causa inter alia aliquos Judices sibi confidentes per Nos deputari, etiam contra Capitulum, & conventionum inter Romanos Pontifices Praedecessores nostros, & dicti Alphonfi antecessores initarum continentiam, & tenorem insisterit, ut jura sua coram eis probare posset, quae tamen apud Nos, & Sedem Apostolicam nunquam legitime probavit, & denique processum, & sententiam, mandata, & monita nostra praedicta neglexerit, in grave animae suae detrimentum, in divinae Majestatis offensionem, ac nostrum, & Apostolicae Sedis contemptum, perniciosumque exemplum, & Christianorum omnium scandalum manifestum, excommunicationis majoris anathematis, maledictionis, aliarumque censurarum poenas Ecclesiasticas, contra Civitatem, Terrarum, locorum, honorum, & jurium Sanctae Romanae Ecclesiae invasores, & occupatores per diversas Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum Constitutiones, ac per literas die Coenae Domini singulis annis legi solitas, & per sacros Canones generalium Conciliorum, ac praesertim oecumenici generalis Concilii Tridentini decreta, necnon etiam literas nostras monitoriales, inhibitorias, & citatorias supra dictas inflictas damnabiliter incurrendo.

§.10. Cumque haec omnia, tum ex praefati Honorati dictae Civitatis nostrae Bononien. Vice-Legati authentico testimonio, & fide digna relatione, qui Nobis nuper significavit, Civitatis, Ducatusque Ferrariae, ceterarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, Locorum, Fortalitiorum, membrorum, Jurisdictionum, aliorumque supra dictorum realem, & actualem possessionem, prout illi in mandatis dederimus, eo quod loca supra dicta ejusdem Caesaris arma militum custodia, & praesidiis, armisque septa sint, ac munita, adeo ut nusquam tutus ad illa pateat accessus, & propterea alicui executioni locus non sit, capi, & apprehendi minime potuisse, nec posse, tum etiam ex ipsa facti permanentis evidentia clariora nunc, & notiora existant, quam, ut cujusquam attestatione, aut probatione amplius indigeant, ac denique nulla tergiversatione, aut exaltatione caelari possint.

§.11. Cumque etiam a veritate omnino sit alienum, & nullo prorsus nitatur fundamento, id quod dictus Caesar, ut se aliquo pacto tueatur, passim, sicut accepimus, jactat, se nimirum in linea antecessorum dicti Alphonfi Ducis, atque in investituris de Terris, Castris, & locis praedictis a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris ipsius Alphonfi Ducis antecessoribus factis comprehensum esse, id sane ita esse, praeter alia apud omnes certa, indubitata, quamcumque praesumptionem, & praetensam suam probationem penitus excludentia, & ex investituris ipsis resultantia, ac omnibus plane cognita, perspecta, atque notoria, firmo etiam argumento est ipsius Alphonfi Ducis confessio, ac testificatio. Is enim omni liberos suscipiens, spe jam pridem de-

Arcet Legatum Bononiensem a capiendae hujusce Ducatus possessione.

Falsitas assertionum Caesaris ipsa Confessione Alphonfi Ducis evincitur.

fitu-

1597.

stitutus, hac ipsa de re, dum viveret, cum Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris crebris literis, & oratoribus missis egit, eoque consilio, annis proxime elapsis ad Urbem se contulit, ac novissime etiam a Nobis per literas, & nuntios suppliciter petit ut investitura dictae Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, aliarumque Civitatum, & locorum praedictorum prorogatio sibi pro personis nominandis concederetur. Qua in re etiam Regum, & Christianorum Principum commendatione, & precibus usus fuit, licet omnium animis, ac voluntatibus perentatis, rebusque diu, multumque perpensis, ac deliberatis, ob multas, & illas quidem gravissimas, & justissimas causas, nihil tandem obtinerit. Id vero idem Alphonfus procul dubio sibi tentandum nunquam existimasset, si dictus Caesar in praedictis investituris comprehensus fuisset, & nisi pro certo habuisset, se absque liberis, ac descendentibus defuncto, quod tandem evenit, lineam quoque, ac stirpem suam destitutam. Ex quo facile etiam perspicitur, ejusdem Caesaris non modo injusta dictae Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, & locorum occupatio, sed etiam manifesta, & plena inanis consilii jactantia in titulo, & nomine Ducis Civitatis Ferrariensis, & ejusdem Ducatus insignibus de facto sibi asciscendis, quae tum apud suos, tum apud plerosque Principes viros, uti audivimus, passim usurpavit.

§.12. Nos igitur, quibus nullo pacto ferendum est, ut nostra, & Sanctae Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae Apostolicae jura a quoquam violentur, vel indebite occupentur, minime connivendum, aut diutius dissimulandum esse duximus; & quia haestenus humanis remediis utentes parum profecimus, ad Divina praesidia, precibus nimirum, recurrimus, quae in hac Alma Urbe nostra, universo Clero, & Populo ad primariae Basilicas, & Ecclesias indiximus, ut Deus, ac Pater misericordiarum mentem ejusdem Caesaris luce divinae gratiae illustraret. Verum cum ille adhuc in sua animi duritie persistat, ad arma ritualia deveniendum duximus, si forte etiam Ecclesiae timeat iudicium, cui parere tenetur, ne si demum non paruerit, ipsam obligationis suae sententiam, & alia quoque culpa, idest ex inobedientia, mereatur, atque augeat. Habita igitur prius super his cum Venerabilibus Fratribus nostris ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus diligenti, ac matura deliberatione, & de illorum unanimi consilio pariter, & assensu, & omnium, ac singulorum investiturarum, nec non monitorii, processus, sententiae, mandati de immittendo in possessionem, ac intimationis praedictarum literarum tenores praesentibus pro expressis habentes, & omnes, ac singulos juris, & facti, & quarumcumque solemnitatum, etiam substantialium omissiones, & defectus, si quae, vel qui forsitan intervenerint in praemissis, stante hujusmodi occupationis, & impedimenti notorietate, de qua Nobis

Clemens eum invasorem declarat.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

constat, & constat, ac ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, etiam de potestatis plenitudine supplentes, & eandem occupationem, ac impedimentum notorium, & facti permanentis existere, & nulla juris solemnitate, aut ulterioris probationis adminiculo indigere declarantes; Sicque per quoscumque Judices sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, interpretari, & defini debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsitan est haestenus, vel impofterum contigerit attentari, decernentes: Attento quod, ut supra dictum fuit, contra ipsum Caesarem reum, nec realis, nec personalis executio fieri potuit, & stante etiam ejusdem vera erga Nos contumacia, propter certam ipsius praemissorum scientiam, de qua in procuratorio mandato supra dicto in actis causae hujusmodi producto, ut supra dictum est, constat. Cum Jesu Christi vices, licet immeriti teneamus in terris, Nobisque in Beati Petri Apostolorum Principis persona sit dictum, quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in Coelis, praedictum Caesarem Civitatis, & Ducatus nostrorum Ferrariae, illiusque Comitatus, & Districtus, aliarumque Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum praedicti Alphonfi Ducis antecessoribus in Feudum per Romanos Pontifices Praedecessores nostros concessum una cum omnibus eorum Territoriis, Districtibus, Jurisdictionibus, Fortalitiis, membris, pertinentiis, & Juribus universis invasorem, & occupatorem manifestum, nec non illicitum detentorem, ac nostrum, & Sanctae Romanae Ecclesiae, Sedisque, & Camerae praedictae rebellem, & hostem, majoris excommunicationis, anathematis, & maledictionis sententiam, atque alias censuras Ecclesiasticas per supra dictorum Romanorum Pontificum Constitutiones, ac literas die Coenae Domini legi solitas, nec non etiam sacros Canones generalium Conciliorum, & praesertim oecumenici generalis Concilii Tridentini decreta, & praeterea rebellionis laesae Majestatis criminis in primo capite, & alias poenas, etiam per nostras monitoriales, inhibitorias, & Citatorias supra dictas inflictas ipso facto incurrisse, eumque propterea omnibus, & singulis gratis, titulis, honoribus, praerogativis, dignitatibus, privilegiis, favoribus, facultatibus, etiam gabellas, seu collectas imponendi, & exigendi indultis, tolerantis, remissionibus, libertatibus, immunitatibus, jurisdictionibus, nec non etiam omnibus, & quibuscumque aliis in hunc usque diem obtentis concessionibus, & locationibus, ac praeterea Civitatibus, ac earum Terris, Castris, Oppidis, Fortalitiis, & locis, juribus, jurisdictionibus, & ulterius bonis quibuslibet tam allodialibus, & emphyteuticis, quam etiam feudalibus, ceterisque quibuscumque per eum ante praemissa forsitan a quibuscumque Ecclesiis, vel ab eis quomodolibet

Rebellis quoque, & criminis laesae majestatis reum, nec non excommunicationem.

A a dc.

1597.

Ejusque successoribus nullum in eis, quae ille occupavit, jus competere.

dependentibus, haftenus habitis, seu quovis modo possessis, ac in quibus, & ad quae jus sibi quomodolibet competeat, & competit; ac insuper ejusdem Caesaris filios, fratres, omnesque alios illius consanguineos, affines, proximos, aut illi quovis gradu conjunctos in praemissis, seu eorum aliquibus, vel ad illa quomodolibet jus habentes, & habere praetendentes, quorum omnium, & singulorum nomina, & qualitates, praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, ac omnium eorum filios, posteros, & successores quoscumque propter praemissa, illis omnibus, & singulis, ac omni in illis successione jure in perpetuum privatos, incapaces, atque indignos ad illa, & quaelibet alia similia, vel dissimilia imposterum obtinenda, & ad omnes actus legitimos exercendos inhabiles, & a praedictis privationis, incapacitatis, & inhabilitationis poenis neminem, & supradictis etiam praetextu minoris aetatis, aut sexus excusari, seque ab illis eximere, aut tueri posse, quominus propter praemissa ab hujusmodi successione penitus exclusi sint, & esse censeantur, de simili fratrum consilio, & assensu, ac de Apostolica potestatis plenitudine, & ex certa nostra scientia auctoritate Apostolica tenore praesentium decernimus, & declaramus.

Non nisi in mortis articulo, & testamento, quae occupavit, absolvi posse decernit.

§.13. Et nihilominus sententiando in eundem Caesarem excommunicationis majoris, anathematis, maledictionisque sententiam, ipso jure, ut praesertur, incursum de consilio, & assensu similibus promulgamus, eumque excommunicatum, anathematizatum, & maledictum per praesentes denunciamus. A qua excommunicationis, anathematis, & maledictionis sententia, praeterquam in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi prius praedicta indebitate occupata cum effectu Nobis, & Romanae Ecclesiae, ac Sedi, & Camera praedictae restituerit, ab alio praeterquam a Nobis, seu a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam motu proprio, & concistorialiter, praetextu cujuscumque indulti, privilegii, aut facultatis cuivis personae, quantumvis ad Imperatoris, Regum, vel aliorum Principum Christianorum instantiam concessae, aut concedendae, & licet speciali nota digna, vel alterius cujuscumque gratiae, & indulgentiae, absolutionis beneficium obtinere nequeat: ac ipsum Caesarem Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, Fortalitiis, & locis, juribus, jurisdictionibus, & bonis quibuslibet Ecclesiasticis, emphyteuticis, etiam feudalibus, a quibusvis Ecclesiis obtentis, ceterisque quibuscumque; ac etiam allodialibus, aliisque in quibusvis Locis, Terris, & Dominis existentibus, & ad eum spectantibus, & pertinentibus supradictis, & similiter perpetuo privamus, & privatum esse decernimus, ipsasque Civitates, Terras, Castra, Oppida, Fortalitia, loca, ceteraque bona Ecclesiastica, emphyteutica, & feudalialia a quibusvis Ecclesiis per eum obtenta ad Ecclesias, & eorum directos Dominos devolutas, ac de-

voluta, & reversas, ac reversas, allodialia vero confiscata, & sisco incorporata respective fore, & esse; reliqua vero supradicta occupantium, ut infra, licite fieri decernimus, & declaramus.

§.14. Omnes praeterea Communitates, & Universitates, ac particulares etiam personas tam saeculares, quam Ecclesiasticas cujuscumque status, gradus, conditionis, qualitatis, ordinis, dignitatis, & praeminentiae fuerint, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, Fortalitorum, & Locorum supradictorum, illorumque Incolas, & habitatores, nec non etiam Gubernatores, Praefectos, Praetores, Potestates, Rectores, Locatenentes, Substitutos, Vicarios, universosque Ministros, & Officiales; Arcium praeterea, & Fortalitorum Custodes, & Castellanos, a quocumque fidelitatis juramento, aut promissione ipsi Caesari quomodolibet praestitis, penitus absolvimus, & liberamus.

Subditi omnes a jurisdictione, & fidelitatis lege solvantur.

§.15. Ac insuper omnes, & singulos supradictos, nec non ejusdem Caesaris filios, fratres, consanguineos, agnatos, affines, proximos, aut illi quovis gradu conjunctos supradictos, in virtute sanctae obedientiae, & sub poenis infra scriptis, quas contrafacientes ipso facto absque alia declaratione incurrere volumus, tenore praesentium requirimus, & monemus, eidemque districte praecipiendo mandamus, quatenus omni allegatione cessante, & comparitionibus, instantiis, oppositionibus, exceptionibus, replicationibus, dilationibus, recusationibus, subterfugiis, protestationibus, & frivolis appellationibus ad praemissorum executionem inducendam, vel infra scriptorum executionem impediendam, vel differendam etiam ad Nos, & Sedem praedictam, ac etiam a processu, & sententia praedictis, ipsius Caesaris, vel cujusvis alterius nomine forsan interpositis, seu quomodolibet factis, seu imposterum interponendis, & faciendis, quas ex nunc, prout ex tunc nullas, & de facto interpositas, & factas fore nunciamus, omnino rejecis, atque sublatis infra duodecim dierum spatium, postquam praesentes literae fuerint publicatae, quorum quatuor pro primo, quatuor pro secundo, & reliquos quatuor dies pro tertio, & ultimo, ac peremptorio termino, & monitione canonica, eis omnibus, & eorum singulis assignamus in Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, Locis, Fortalitiis, & aliis supradictis se de cetero non ingerant, nec in illa intromittant, ac illarum Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & locorum supradictorum, quae ad Nos, & ad Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Camera praedictam reversa, & devoluta, ut praesertur, sunt, possessionem realem, actualem, vacuum, & expeditam Nobis, & Romanae Ecclesiae, Sedique, & Camera praedictae dimitti, & relaxari curent, & cum effectu faciant, seque ab omni ipsius Caesaris subjectione, obedientia, atque adhaerentia prorsus eximant, & subtrahant, ipsamque

Ejus consanguineis assignandis, & fidelitatis lege solvantur, quae hic recenseantur, & sequenda.

1597.

Sub poenis hic expressis.

Sub poenis hic expressis.

Qui si transgresso termino contumaces fuerint, Ecclesiae omnes ejusdem Ducatus Ecclesiae.

sumque Caesarem pro suo Duce, Domino, aut Superiore non habeant, nec talem appellent, aut inscribant, vel Ducalia ejus insignia publice, aut privatim exponant, nec eidem de redditibus, aut juribus Ducalibus aliquid solvant, vel praestent; Sed qui Nobis, & Romanae Ecclesiae, Sedique, & Camera praedictae in temporalibus subiecti sunt, Nos, & ipsam Romanam Ecclesiam Sedemque, & Camera praedictam tantummodo, ac pro tempore existentem Romanum Pontificem immediatum Dominum, & Superiorem, ut tenentur agnoscant, & reverentur, Nobisque, & eidem Ecclesiae, Sedique, & Camera praedictae de emolumentis, ac juribus praedictis omnino respondeant. Qui vero Ecclesiis, vel aliis subiecti sunt, ipsi Ecclesiis, vel eorum Dominis directis, jura, & emolumenta debita persolvant, & nisi Caesar, & alii privati supradicti ex ipsis Civitatibus, Terris, Castris, & Locis praedictis discesserint, eos personaliter detentos, & captos ad Nos transmittant, vel saltem ex eisdem locis vi, atque armis, ubi opus fuerit, eiciant, & expellant, alioquin lapsis duodecim diebus hujusmodi ultra Caesarem, etiam alios supradictos privatos, & alios quoscumque ipsius Caesaris fautores, consultores, adherentes, converlantes, comlices, & sequaces, & quemlibet eorum, ac si nominatim singuli praesentibus essent expressi, nec non singulares quoque personas dictarum Communitatum, & Universitatum, ac illarum incolas, habitatores, & alios supradictos universos, qui praesentibus nostris requisitioni, monitioni, & mandato minime paruerint, aut ne illis pareatur, seu ut pareri differatur, consuluerint, suaserint, fecerint, dixerint, vel procuraverint, seu alias directe, vel indirecte tacite, vel expresse praemissorum executionem impederint, vel quovis modo in hoc culpabiles fuerint, supradictam excommunicationis majoris sententiam, quam de eorumdem fratrum consilio pariter, & assensu, ex nunc prout ex tunc, & e contra in illos, & quemlibet eorum in his scriptis promulgamus, incurrant eo ipso, a qua praeterquam in mortis articulo similiter constituti nisi a Nobis, vel a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam cujuscumque indulti, privilegii, vel facultatis cuivis personae, ut supra dictum est, pro tempore concessae praetextu, gratiam, vel absolutionis beneficium nequeat obtinere, itaut siquem eorum in mortis articulo constitutum absolvi contingat, qui postmodum convalescit in eandem excommunicationis sententiam rursus incidat, & relabatur eo ipso, nisi post convalescentiam, requisitioni, monitioni, mandato nostris praedictis paruerit cum effectu.

§.16. Et si Caesar per tres dies post publicationem praesentium, ceteri vero moniti, & excommunicati praedicti per alios etiam tres dies post lapsum dierum duodecim dierum eis praesertim immediate sequentes respective excommunicationis sententiam

tiam animo, quod absit, susinuerint indurato; Nos sententiam ipsam aggravamus, ac ex nunc, prout ex tunc Civitates, Terras, castra, oppida, & loca supradicta, omnesque, & singulas in illis existentes Ecclesias, Monasteria, Oratoria, Cappellas, ac Religiosa, & pia loca quaecumque de eorumdem fratrum consilio similiter, & assensu praedicta auctoritate, ecclesiastico subijcimus interdicto, itaut, illo durante, in illis nec publice, nec privatim missarum solemnitas, aliaque divina officia celebrentur, praeterquam in casibus a Jure permisis, & in illis etiam non nisi Januis clausis, ac excommunicatis, & interdictis prorsus exclusis, etiam praetextu quorumcumque concessionum, privilegiorum, ac indulgentiarum Apostolicorum, quibuscumque Praelatis, aut aliis personis Ecclesiasticis tam saecularibus, quam quorumvis Ordinum, etiam, Mendicantium, aut Institutorum Regularibus, & ipsismet Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, & locis, eorumque Dominis, Ecclesiis, Monasteriis, Oratoriis, Cappellis, ac Religiosis, & piis locis, ac particularibus etiam personis, ac quibuscumque aliis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis concessorum, quae omnia, & singula, eorum tenores, praesentibus pro expressis habentes ad hunc effectum, & quoad loca, & personas interdictas praedictas, suspendimus, & nulli suffragari volumus.

1597.

stico interdicto supponuntur.

§.17. Si quis autem Sacerdos tam saecularis, quam cujuscumque Ordinis, vel instituti regularis, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, vel quavis alia dignitate Ecclesiastica insignitus fuerit, salutis propriae immemor, interdictum hujusmodi violare praesumpserit, missarum solemnitas, vel alia divina officia in eisdem locis, & coram personis interdictis celebrando, seu verius, quantum in eo fuerit, Ecclesias, & eadem pia loca profanando, praeter alias poenas canonicas contra tales editas, quibus non immerito subiacebit, eo ipso, sententiam excommunicationis, & suspensionis a Divinis respective incurrat; ceteri vero Clerici praedictum interdictum temere violantes ultra hujusmodi poenas canonicas, alias etiam arbitrio nostro corporales se noverint incursumos. Et nihilominus auctoritate Apostolica districtius inhibemus, ne quis ex supradictis praedictis Caesari, aliisque excommunicatis praedictis missas, & divina officia celebrare, Ecclesiastica Sacramenta administrare, vel etiam verbum Dei intra loca interdicta praedicare praesumat. Quicumque autem contra inhibitionem hujusmodi venire tentaverit, praeter alias poenas canonicas, quas incurrat, ut dictum est, Episcopi suspensionis a Divinis, & Pontificalium exercitio, nec non interdicti ingressus Ecclesiae, fructuumque mensae Episcopalis perceptione, alii vero excommunicationis sententiam incurrant eo ipso. Et ulterius ministrantes, & praedicantes, ut praesertur, omnibus officiis, & beneficiis privati sint, & a Sacris Ordinibus ipso facto

Poenae contra Ecclesiasticos hujusmodi interdictum violantes.

Reaggravatio
penam con-
tra contum-
aces, & qui post
hac fuerint.

sine alia declaratione, & absque spe alicujus restitutionis a Sede Apostolica obtinenda suspensi, liberumque sit iis, ad quos dignitatum, & beneficiorum hujusmodi dispositio, seu quavis ordinatio quocumque Jure pertinet, ad illas procedere.

§.18. Si vero dicti moniti, excommunicati, & interdicti, per alios tres dies immediate sequentes respicere, ac ad cor reverti, ac nostris mandatis prædictis obtemperare distulerint, & in sua maluerint cordis duritia, & perversa obstinatione persistere, eos, & quemlibet eorum reaggravationis, anathematis, & maledictionis, ac damnationis telo perstringimus, & omnium Ecclesiasticarum poenarum vinculis ligatos, censurarumque laqueis irretitos esse pronunciamus, nec non reos criminis læsæ majestatis, & ab omnibus dictæ Romanæ Ecclesiæ fidelibus, & devotis, cum eorum bonis perpetuo diffidatis, dicta auctoritate, & potestate plenitudine declaramus. Ac generaliter Civitates, Terras, Oppida, Castra, & loca quæcumque, ad quæ aliquem eorumdem excommunicatorum, declinare contigerit, quamdiu ibidem permanerit, ac triduo post recessum ejusdem simili interdicto subijcimus, nec non monitos, excommunicatos, aggravatos, anathematizatos, & maledictos prædictos dignitatibus, & honoribus, in quibus constituti existunt tam ipsos, quam Civitates, Terras, Castra, Oppida, & loca prædicta omnibus immunitatibus, privilegiis, facultatibus, etiam collectandi, seu gabellas imponendi, & collectas, ac gabellas impositas exigendi, & indultis, etiam studii generalis, concessionibus, gratiis, & dignitatibus, & honoribus, quibus utuntur, & gaudent, seu muniti sunt, nec non bonis omnibus, quæ in feudum, vel in emphiteusim, seu alias a prædicta Romana, seu aliis Ecclesiis, Monasteriis, & locis Ecclesiasticis obtinent, penitus privamus, dictaque bona feudalia, vel emphyteutica, & alia ab Ecclesiis obtenta, ut de aliis supradictum est, ad Dominos suos reverti debere, ita ut de illis libere possint disponere, decernimus. Et si aliqui ex monitis, excommunicatis, aggravatis, reaggravatis, & anathematizatis, & maledictis clerici seculares, vel regulares cujuscumque Ordinis, & instituti, vel alias Religiosi, etiam Prælati, Superiores, Administratores, seu Rectores Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, vel Collegiorum extiterint, & in quibusvis etiam Cathedralibus, & Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, dignitates, seu Canonicatus, & Præbendas, aut Parochiales Ecclesias, vel earum perpetuas Vicarias obtinuerint, seu alias Beneficia quoquo modo, & in Sacris Ordinibus constituti fuerint, ac etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, vel alia dignitate Ecclesiastica, ut præfertur, præfulserint, illos Prælaturis, Administrationibus, regiminibus prædictis, ac omnibus, & singulis dignitatibus, personatibus, officiis, Canonicatibus, & Præbendis, aliisque beneficiis,

& titulis, pensionibus, & redditibus Ecclesiasticis, ac etiam Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis, etiam absque alia declaratione, aut solemnitate, & sine ulla spe restitutionis ad illa, ut præfertur, similiter privamus, ac privatos esse per præfentes statuimus, atque decernimus, quodque de Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, Canonicatibus, aliisque beneficiis prædictis possit, & debeat per Sedem prædictam dumtaxat, non autem per alios similiter libere disponi, atque provideri.

§.19. Insuper Cathedralium, & aliarum Ecclesiarum hujusmodi Episcopis, Administratoribus, vel Prælati, ac etiam, Canonicis, & Capitulis, ac Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, Abbatibus quoque, Prioribus, Monachis etiam Cisterciensibus, Cluniacensibus, Præmonstratensibus, etiamque Congregationum, ac etiam fratrum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, & aliorum quorumcumque Mendicantium, ac quorumvis institutorum Religiosis, ac aliis personis Ecclesiasticis secularibus, vel Regularibus, ac etiam scholaribus ibidem studii causa degentibus, (Episcoporum Vicariis, Civitatum earundem aliorumque ordinariarum solum exceptis) præcipimus, & mandamus, ut infra tres dies ultimo dictos ex Civitatibus prædictis, illarumque Diocesis sub prædictis poenis, etiam ipso facto per eos, ut præfertur incurrendis, omnino discedant, exeant, nec ad easdem Civitates, & Dioceses revertantur, donec moniti, excommunicati, aggravati, reaggravati, anathematizati, & maledicti prædicti nostris mandatis supradictis in omnibus obtemperaverint, ac a censuris hujusmodi absolutionis beneficium, ac interdicti relaxationem per satisfactionem condignam meruerint obtinere.

§.20. Concedimus tamen, ut in Cathedralibus, & aliis Collegiatis, & non Collegiatis Ecclesiis, & domibus Regularium, pro custodia ipsarum Ecclesiarum vel domorum duo, vel tres conversi, & illiterati, vel Clerici in Minoribus Ordinibus constituti, & in Ecclesiis parochialibus, vel aliis, in quibus exercetur cura animarum, pro ministrandis Baptismate Parvulorum, poenitentia morientium, & aliis Sacramentis Ecclesiasticis, quæ tempore interdicti ministrari permittuntur aliqui Presbyteri, & Sacerdotes, vel alii ad exercitium curæ animarum deputati, ibidem licite valeant remanere. Quod si præmissa facere distulerint, ultra supradictas poenas sciant, Nos eorum Cathedralis Ecclesias Pontificalis dignitatis honore privatos, & ipsas aliis Ecclesiis arbitrio nostro eligendis, & nominandis omnino subjecturos, ac ad graviores alias poenas tam spirituales, quam temporales, contra eorum singulos respective irremissibiliter processuros.

§.21. Præterea, ut quos Juris ratio a malo non revocat, Judicii severitas coerceat, supradictos monitos, excommunicatos, aggravatos, reaggravatos, anathematizatos,

Ecclesiasticis
injuriam
ut a Terris
Ecclesiasticis
suppositis in-
terdicto disce-
dant.

Qui possint
ad Ecclesiarum
custodiam, &
servitium re-
manere.

Alia poena
contra contumaces.

tiza-

Principes
Christiani,
Respublice,
Communitates
momentaneas,
ne ullum co-
sueverint cum
Caesare, aliisque
excommunicatis
ineant, aut eis
auxilio sint.

ritatos, & maledictos, nisi saniora consilia susceperint, & quamdiu in dicta malitia perduraverint, simili modo decernimus, infames esse, nec ad dignitates, honores, & officia aspirare, aut ascendere, testimonium perhibere, testamenta, & codicillos condere, alicujus successionem ex testamento, vel ab intestato acquirere, legata, vel donationes capere, compromissum in se suscipere, de Instrumentis, si Notarii fuerint, rogari, neque credita ab eorum debitoribus exigere ullo modo posse, nullos eis in quocumque negotio responderi, sed ipsos ad respondendum aliis teneri, neque causas ad eorum notitiam perferri debere, ipsos nec ad regimen, nec ad Judicium assumi, nec aliam Jurisdictionem exercere posse, & si exercuerint, illorum sententias irritas esse, nullosque processus existere, neminem eis in quocumque Judicio patrocinium prestare, nec ipsos ad patrocinandum pro aliis admitti, contractus in ipsorum favorem initos nullius esse roboris, vel momenti, nullo ipsos Juramento, vel pacto obligari, ipsos vero omnibus obligari posse, & cum licite se obligaverint, ad ea, quæ promiserint, omnino teneri, filios quoque, nepotes, & descendentes eorum usque ad quartam generationem tam Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, Canonicatibus, & Præbendis, aliisque Beneficiis Ecclesiasticis secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, quam etiam honoribus, dignitatibus, & officiis secularibus, si quæ obtinent, ipso Jure privatos, & de cætero ad similia, & Ecclesiasticos Ordines inhabiles penitus existere.

§.22. Præterea charissimos in Christo filios Romanorum Regem Illustræm Imperatorem electum, & alios Christianos Reges, etiam speciali nota dignos, Respublicas, Principatus, ac dilectos filios Nobilibes Viros, Duces, Principes, Marchiones, Comites, Barones, & quavis alia mundana dignitate, & potestate fungentes, in quibuscumque mundi partibus existentes, quantumvis liberos, & exemptos, quos ecclesiastica libertatis vindices, & Jurium Ecclesiæ, præsertim Romanæ propugnatores esse decet, per viscera Domini Nostri Jesu Christi paterne hortamur, & in Domino monemus, ac eisdem omnibus, & singulis, nec non Communitatibus, ac Universitatibus, quæcumque potentiam, & dominium obtinentibus per præfentes injungimus, & inhibemus, ne cum prædicto Caesare, aliisque supradictis monitis, excommunicatis, aggravatis, reaggravatis, anathematizatis, & maledictis, maxime ad impediendam recuperationem Civitatis, & Ducatus Ferrariensis, ejusque Comitatus, & districtus, ac aliarum Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, locorum, eorumque territoriorum, districtuum, Jurisdictionum, fortaliorum, membrorum, Jurium, & pertinentiarum, aliorumque prædictorum, ad Nos, & Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Cameram prædictas devolutorum, & per eamdem Caesarem

occupatorum quovis quaesito colore, ingenio, vel prætextu publice, vel occulte, directe, seu indirecte per se, vel alios foedera, vel societates, pactionesve quocumque modo ineant, aut illorum protectionem, defensionem, patrocinium, vel tutelam suscipiant, vel alias Nobis, vel ejusdem Romanæ Ecclesiæ, Sedisque, & Cameræ prædictæ Ministris, Officialibus, seu Agentibus, nec non Ducibus armorum, Capitaneis, ac militibus dictam recuperationem procurantibus, se opponant, aut impedimentum aliquod inferant, vel ipsi Caesari, & aliis supradictis in præmissis quocumque alio modo cogitato, vel inexcogitato palam, vel secreto, similiter per se, vel per alios consensum, auxilium, consilium, vel favorem præsent. Et quatenus jam foedera, societates, aut pactiones aliquas in prædictum nostrum, Romanæque Ecclesiæ, & Sedis, ac Cameræ prædictæ iniverint, concluderint, seu jam Caesari, & aliorum prædictorum in præmissis protectionem, defensionem, patrocinium, vel tutelam susceperint, vel suscipere promiserint, etiam dicta foedera, societates, pactiones, protectiones, patrocinia, & promissiones aliquarum forsan poenarum adjectione munitæ, ac Juramento vallatæ sint, ne similiter illas, & illa continent, prosequantur, aut quoquo modo adimpleant, vel observent. Nos enim illa omnia, & singula ipsorum tenores præsentibus pro expressis habentes, tanquam injusta, illicita, & iniqua, & contra nostrum, & S. R. E. Sedisque, & Cameræ Apostolicæ statum, & adversus immunitatem, & libertatem Ecclesiasticam inita, facta, & suscepta, una cum Juramentis præstitis nulla, & irrita esse, & non tenere, nullisque viribus subsistere, & nemini, quo minus censuras prædictas incurrant, impedimento esse, aut excusationem afferre posse declaramus, & nihilominus pro majori supradictorum cautela dicta Juramenta forsan præstita, quatenus opus sit, tenore præsentium, eisdem remittimus, & relaxamus.

§.23. Cæteris præterea Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Domicellis, Feudatariis, Vassallis, & aliis quibuscumque in temporalibus Nobis, & Romanæ Ecclesiæ, Sedisque, & Cameræ prædictæ mediate, vel immediate quomodolibet subjectis, vel alias non subjectis similiter districtè præcipiendo mandamus, ne de cætero stipendia prædicti Caesaris, aut ei directe, vel indirecte, publice, vel occulte quovis modo, ut præfertur, adherentium, consentientium, auxilium, consulentium, vel faventium contra Nos, & Romanam Ecclesiam, Sedemque, & Cameram prædictam capere, seu sub illorum nominibus, & insignibus militare, vel alias illis se ipsos, personarumque suas, vel suos milites, aut subditos, & sequaces, locare, aut eidem aliquod auxilium, opem, vel favorem, ut præfertur, per se, vel alios quoquomodo præstare audeant. Quinimo, si qui cum eisdem nunc sunt, aut eorum stipendia

Prohibetur
quominus
quis sub stipen-
dis Caesaris,
eisque adhe-
rentium mili-
tent.